

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Diarienummer SBF-2023-00174

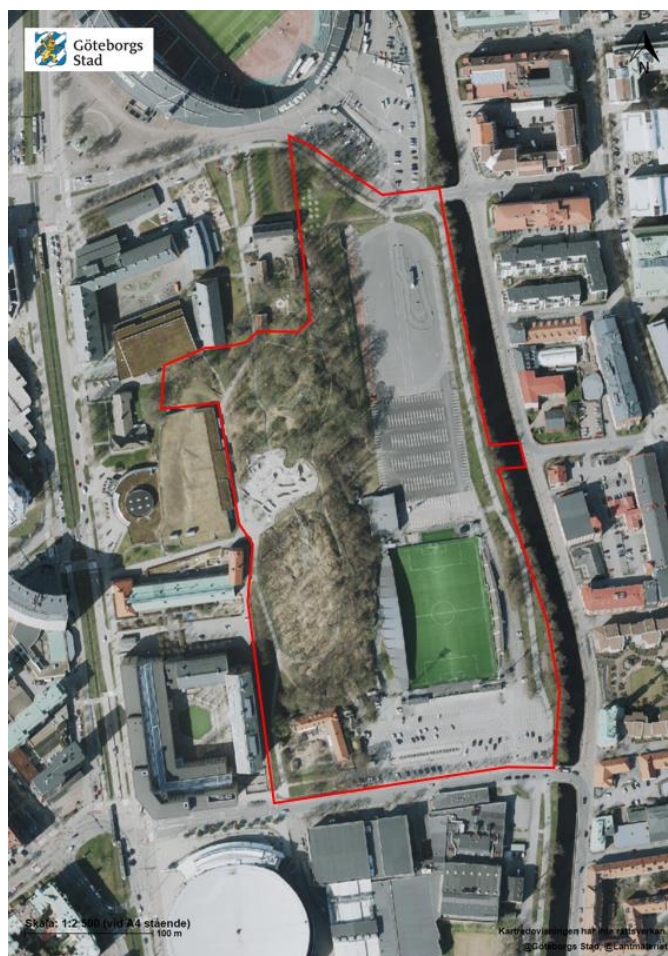
Handläggare Anna Starck

Upprättad 2023-09-22

Reviderad 2023-11-02

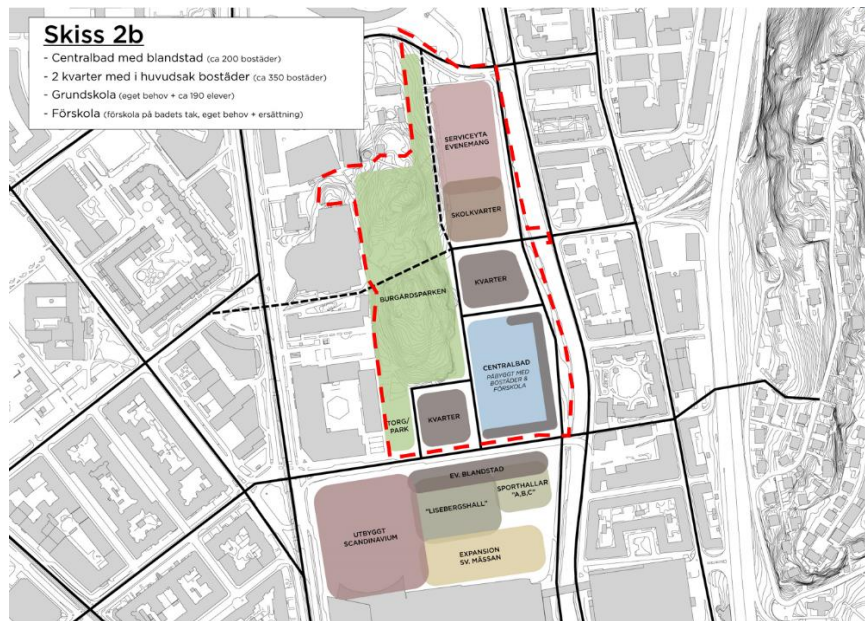
Detaljplan för centralbad och blandstad norr om Valhallagatan inom stadsdelen Heden

Planområdet är beläget norr om Valhallagatan, i Göteborgs stadskärna. Marken inom planområdet är sedan tidigare bebyggd med förskola, Valhalla IP (konstgräsplan med läktare) samt utgörs av parkeringsytor och uppställningsytor som nyttjas av evenemang främst kopplat till Ullevi. Inom planområdet finns även Burgårdsparken och Burgårdsstråket, det blågröna stråket längs Mölndalsån.

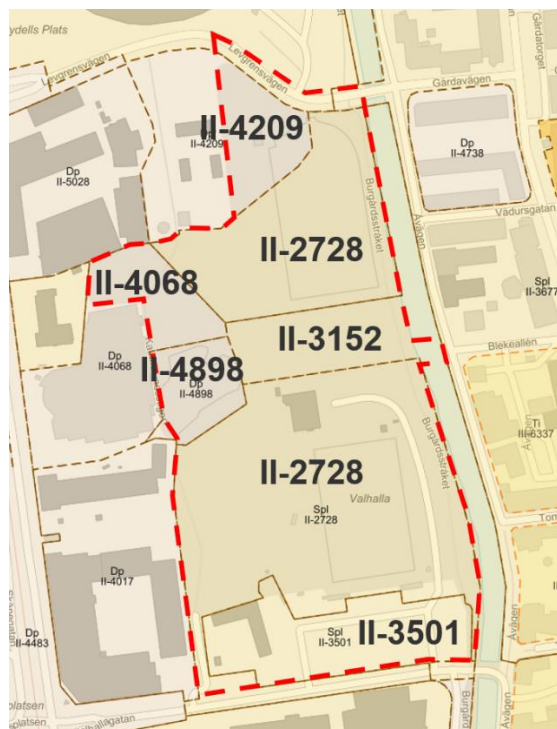
Röd linje visar ett tidigt förslag till planavgränsning. Huruvida ny bro i förlängning av Blekeallén ("Blekebron") ska ingå i detaljplanen eller inte utreds.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett centralbad samt blandstad med parker, torg, gator, förskolor, skola, bostäder, sporthallar, centrumverksamhet m.m. De kvaliteter och funktioner som området hyser idag i form av event- och idrottsområde, park, kulturmiljö mm ska utvecklas och värnas.

Figur 1: Skiss som togs fram inför KF:s beslut 2022-04-28, med preliminär plangräns tillagd i rött. Skissen motsvarar inte helt uppdraget men ger en bild av omfattningen. Den multiarena som ska ersätta Scandinavium kommer placeras på nuvarande Valhallabadets tomt.

Detaljplanen trafikeras huvudsakligen från Skånegatan via Valhallagatan i söder. Ny utfart mot Levgrensvägen i norr utreds. Planområdet kommer generera trafik till nya bostäder, verksamheter och social service, men det kollektivtrafiknära läget innebär en möjlighet till mycket låga parkeringstal, vilket utreds. Befintliga parkeringar inom området kommer exploateras.

Marken inom planområdet är planlagd för allmän plats, anlagd park inom detaljplan II-4209 där landeriet Stora Katrinelund ingår, och i detaljplan II-4068 där biografen Bergakungen ingår. Stadsplan II-2728 som gäller för Valhalla IP, Burgårdsparken och huvuddelen av serviceytan anger allmän plats, park, samt på serviceytan en bygg rätt för förskola. Förskolan flyttades på 1960-talet till nuvarande placering vid Valhallagatan. Actionparken är planlagd som allmän plats – Park med anläggningar för lek och idrott i detaljplan II-4898. Stadsplan II-3152 anger trafikändamål för området norr om Valhalla IP, som planlagts för en fortsättning av Engelbrektsgatan mot väg E6 i öster. Planen har inte

genomförts. Området närmast Valhallagatan är planlagt för allmänt ändamål på förskolans tomt och biluppställning för parkeringen, stadsplan II-3510.

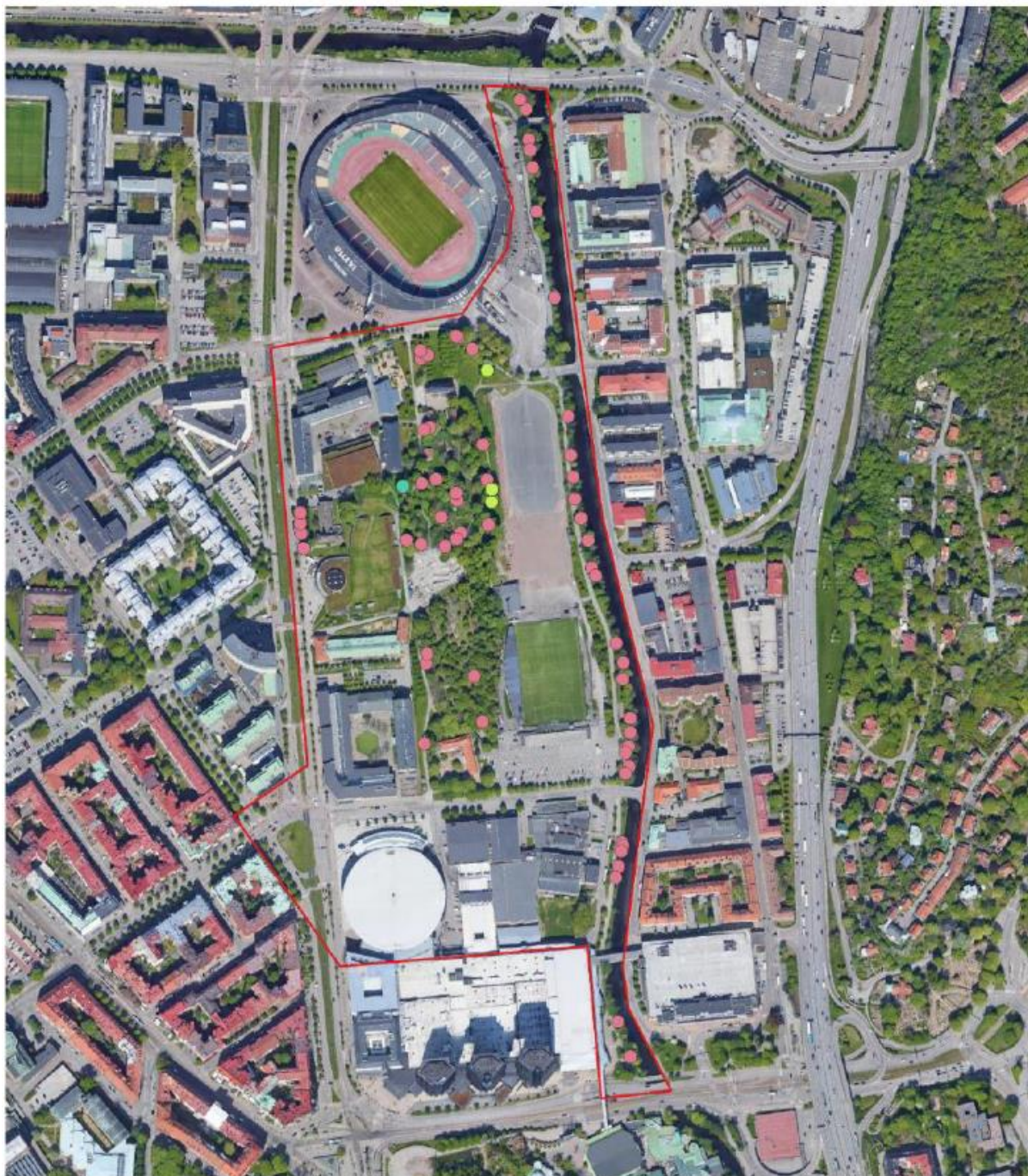
Intressenter i planarbetet är Göteborgs Stads exploateringsförvaltning och Göteborgs Stads idrotts- och föreningsförvaltning.

Detaljplanen startades 2022-04-28 och handläggs med utökat planförfarande.

Undersökning om betydande miljöpåverkan har genomförts i tidigt skede innan ett förslag till bebyggelse finns framtaget. Checklistorna har uppdaterats med vissa mer aktuella uppgifter inför avgränsningssamråd.

Ovan: Naturvärdesinventeringens klassning av naturvärdesobjekt. Inventeringen omfattar ett större område.

Teckenförklaring

Inventeringsområde

Skyddsvärda träd

● >200 år

● Hålträd

● Jätteträd

0 100 200 300 m

Jakobi

Ovan: Skyddsvärda träd.

Teckenförklaring

- Inventeringsområde
- Generellt biotopskydd
- Allé
- Stenmur

0 100 200 300 m

Jakobi

Ovan: Biotopskyddade trädrader. Stenmurarna bedöms inte vara biotopskyddande eftersom de är lokaliserade till skogsmark.

Steg 1 - Identifiering av omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan

Identifieringen omfattar två checklistor och avslutas med en sammanvägd bedömning.

Checklista 1 – utgår från Miljöbedömningsförordningen (2017:966) 5 §

1. Beskrivning av planen

1. a) I vilken utsträckning möjliggör detaljplanen verksamheter och åtgärder utifrån deras lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser?

Vilka typer av verksamheter eller åtgärder möjliggör detaljplanen?	Detaljplanen möjliggör ett centralbad med sporthallar samt blandstad med parker, torg, gator, förskolor, skola, bostäder, centrumverksamhet m.m. Detaljplanen bedöms inte möjliggöra typ av verksamheter och åtgärder som kan antas medföra utsläpp eller liknande miljöpåverkan och/eller som kräver miljötillstånd som reglerar drift.
Hur kan verksamheter och åtgärder som detaljplanen möjliggör lokaliseras inom planområdet?	Möjligheten till en flexibel detaljplan begränsas bland annat av det centrala läget med direkt närhet till riksintresset för kulturmiljö. Detaljplanen kommer reglera markanvändning på kvartersnivå och det kan även komma att krävas en detaljerad reglering av lokalisering inom kvartersmark. Vid behov kan plats för lastning och lossning av gods samt placering av bullrande fläktdon och liknande styras i detaljplanen.
Hur stor bygggrätt för de verksamheter eller åtgärder som planen möjliggör medger planen?	Detaljplanens avgränsning och exploateringsgrad utreds inom ramen för planarbetet. Den bostadsvolym som studeras omfattar ca 50 000 kvm BTA. Utöver det studeras förskola och en skola (F-6). Arbetet sker gemensamt med pågående detaljplan för arenor och blandstad söder om Valhallagatan och det är ännu inte avgjort om alla uppräknade funktioner ingår i DP norr. Centralbadets funktioner utgör ett fotavtryck om ca 14 000 kvm. Möjligheten att stapla och/eller dela upp funktioner för att passa in byggnaden i en gatustruktur utreds. Vattenområdet ingår inte i planförslaget med aktuell preliminär planavgränsning.
Vilka driftsförhållanden medger detaljplanen?	Marken inom planområdet ägs av Göteborgs Stad och ska markanvisas till intressenter i olika skeden i

	planprocessen. Området kommer ha kommunalt huvudmannaskap för allmän plats. Centralbadet ska drivas kommunalt av Idrotts- och föreningsförvaltningen.
Hur flexibel är detaljplanen, dvs hur stort utrymme lämnas till eventuella efterföljande tillståndsprövningar?	Undersökningen görs i ett tidigt skede där planområdets avgränsning och detaljplanens utformning i övrigt inte är helt bestämt. Beroende på avgränsning och utformning kan det bli aktuellt med dispens från biotopskydd, artskydd och strandskydd samt tillstånd för vattenverksamhet. Prövningar som är avgörande för detaljplanens genomförbarhet kommer så långt som det är möjligt bedrivas parallellt med planarbetet.
<Kompletterande information som är relevant för den enskilda planen.>	
1. b) Har detaljplanen betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför?	
Påverkar detaljplanen genomförandet av andra planer eller program?	Detaljplanen upprättas parallellt med planprogram för del av Evenemangsområdet samt detaljplan för arenor och blandstad söder om Valhallagatan. Det finns beroenden mellan de två detaljplanerna. Detaljplanerna möjliggör genomförandet av planprogrammet. Gällande detaljplaner i närområdet är genomförda. Det finns även äldre detaljplaner som inte helt har genomförts och blivit inaktuella. Dit hör detaljplan akt II-3152 från 1960-talet som möjliggjorde Engelbrektsgatan i tunnel genom Burgårdsparken med anslutning mot väg E6. Trafiklösningen har omöjliggjorts i senare planering och påverkan från den nya detaljplanen är därför betydelselös. Detaljplanen kan med sitt innehåll av skola och förskolor främja pågående och kommande bebyggelse i Gårda, som utreds i det pågående planprogrammet för Gårda. I ett något större sammanhang pågår arbete med detaljplan för Svenska Mässan, nytt höghus mot Korsvägen. Nordväst om planområdet pågår arbete med Detaljplan för verksamheter och kategoribostäder vid Smålandsgatan. Planen är antagen och överklagad.
Om ja, påverkar detaljplanen de miljöeffekter som identifierats i den andra planen eller programmet? På vilket sätt?	Detaljplan för Svenska mässan, nytt höghus mot Korsvägen, har identifierat ett något ökat tryck på de centrala grönytorna som en miljöeffekt. Detaljplan för centralbad och blandstad norr om Valhallagatan kan hjälpa till att hantera miljöeffekterna genom att Burgårdsparken och åstråket blir mer tillgängliga och får fler vistelsekvaliteter. Möjligheten att hantera övriga miljöeffekter som har identifierats i detaljplan för

	Svenska Mässan bedöms inte påverkas av den aktuella detaljplanen. Detaljplan för verksamheter och kategoribostäder vid Smålandsgatan har identifierat miljöeffekter kopplade till att ett befintligt grönområde med särskilt skyddsvärda träd, och träd med visst naturvärde, kommer att tas i anspråk. Kompensationsåtgärder kan inte fullt ut ersätta de värden som går förlorade, men kommer ändå utföras och lokaliseras till bland annat Burgårdsparken. Dessa kompensationsåtgärder ska beaktas i arbetet med detaljplan för centralbad och blandstad norr om Valhallagatan. Hanteringen av DP Smålandsgatans miljöeffekter i övrigt bedöms inte påverkas av den aktuella detaljplanen.
Överensstämmer detaljplanen med översiktsplanen?	Detaljplanen stämmer överens med övergripande inriktning och lokalisering enligt översiktsplan för Göteborg, antagen av kommunfullmäktige 2022-05-19. Enligt kommunens översiktsplan ligger aktuellt område inom innerstaden som ska kompletteras så att bostäder, service och arbetsplatser även fortsättningsvis blandas. Inriktningen för innerstaden som helhet är hög täthet och funktionsblandning. Tillgänglighet för fotgängare och cyklister ska stärkas. Serviceytan (norr om planområdet eller i norra delen av planområdet beroende på planens avgränsning) är utpekad i översiktsplanen som evenemangsområde integrerat i blandad stadsbebyggelse med rekommendationen att värna idrotts- och evenemangsområde för rekreation och event. Längs Mölndalsån finns ett reservat för framtida permanent högvattenskydd, Gullbergsån och Mölndalsån. Sträckningen ska tolkas som ungefärlig. Burgårdsparken är utpekad som befintlig stadsdelspark. Parkkvaliteter och ekosystemtjänster ska utvecklas och det ska inte tillåtas byggande och inanspråktagande för andra ändamål än parkrelaterade. Gränserna är ungefärliga. Parkens utbredning kan komma att ändras något för att möjliggöra en rationell kvartersstruktur, men den totala ytan bedöms i tidigt skede bli ungefär densamma.
<Kompletterande information som är relevant för den enskilda planen.>	
1. c) Har detaljplanen betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt? Begreppet miljöaspekter ska tolkas brett och kan innebära till exempel människors hälsa, biologisk mångfald och kulturmiljö. Med integrering avses att detaljplanen tar hänsyn till miljöaspekter, som till exempel ekosystemtjänster.	
Kommer detaljplanen främja eller försvåra en hållbar utveckling? Hur?	Detaljplanen stämmer med översiktsplanen och på principiell nivå med stadens miljö- och klimatmål. De övergripande hållbarhetsfrågorna är avvägda inom

	arbetet med ÖP, som är ny och relevant för planens innehåll. God tillgänglighet till kollektivtrafik. God hushållning med centralt belägen mark. Möjligt att förbättra rening av dagvatten som släpps till Mölndalsån. Avsätter mark för att bevara och utveckla ekologiskt funktionell kantzon. Påverkan på lokala miljömål, Miljö- och klimatprogram för Göteborgs Stad 2021-2030: Göteborg har en hög biologisk mångfald. Planförslaget ska se till att påverkan på Mölndalsån och i förlängningen Göta älv minimeras genom en god vattenhantering. Göta älv kan påverkas positivt av att dagvatten inom området i ett genomförande av planförslaget tas omhand och renas på ett bättre sätt. Planförslaget bedöms bidra till möjligheten att uppnå delmålet. Det finns även en risk att planförslaget negativt påverkar den ekologiska kantzonen till Mölndalsån, och minskar dess ekosystemtjänster, särskilt på kort sikt. Göteborgs klimatavtryck är nära noll. Det centrala och kollektivtrafikhäna läget möjliggör att en stor andel av besök sker med kollektivtrafik eller cykel. Planförslaget bedöms bidra till möjligheten att uppnå delmålet. Göteborgarna har en hälsosam livsmiljö. Burgårdsplatsen och Mölndalsåns blågröna stråk ska utvecklas och bli mer tillgängliga och få fler vistelsekvaliteter. Planförslaget bedöms bidra till möjligheten att uppnå delmålet. Planförslaget bedöms tydligt främja hållbara resmönster med främst kollektivtrafik och cykel som bidrar till god luftkvalitet. Detaljplanen minskar energianvändningen genom användningen av nya byggmaterial som sparar energi samt kan bidra för minskning av bullerpåverkan. Detaljplanen innebär inte avsteg från Göteborgs Stads miljöpolicy.
Har detaljplanen tagit hänsyn till miljöaspekter? Hur?	Behovet av att bevara och utveckla ekologiskt funktionell kantzon längs Mölndalsån har lett till att ett område med minst 13 m bredd, varav minst 6 m ekologiskt funktionell kantzon, har avsatts för stråk längs ån. Se även ovan under hållbar utveckling.
<Kompletterande information som är relevant för den enskilda planen.>	
1. d) Har detaljplanen betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen?	

Kommer detaljplanen påverka möjligheterna att följa miljölagstiftningen?	Skyddade områden och arter (7 och 8 kap. Miljöbalken) som kan påverkas av planen: Planförslaget påverkar trädrader som bedöms kunna utgöra biotopskyddade alléer. I övrigt påverkas inte några områden med erkänd nationell skyddsstatus. Se även fråga 3.2 och fråga 9. Området är inte strandskyddat idag. När gällande detaljplaner ersätts med ny plan inträder strandskydd till 100 m från Mölndalsåns strandlinje och behöver upphävas i detaljplanen för att möjliggöra bebyggelse och andra åtgärder som krävs för detaljplanens genomförande. Kommunen bedömer att det finns skäl att upphäva strandskyddet. För förekomst av, och påverkan på, arter skyddade av 8 kap miljöbalken, se fråga 3.2. Påverkan bedöms kunna hanteras inom ramen för planarbetet och eventuella tillståndsprövningar och dispenser som krävs för planens genomförande, så att miljölagstiftningen kan följas. MKN se nedan.
Kan detaljplanen innebära att en miljökvalitetsnorm inte följs?	Svaret nedan återkommer (hänvisas till) på flera ställen i checklistan. MKN vatten: Planområdet omfattar en sträcka av Mölndalsån som har en väl fungerande ekologiskt funktionell kantzon i en del av Mölndalsån som saknar ekologiskt funktionell kantzon på andra sidan och på flera olika sträckor norr och söder om planområdet. Mölndalsån (sträckan Ullevi till Liseberg / Delsjöbäckens inflöde) har en ekologisk status som klassas som måttlig. Kvalitetskravet är måttlig ekologisk status 2033. Kvalitetskravet innebär ett undantag från kravet att nå god ekologisk status. Det mindre stränga kravet är enbart kopplat till fysisk påverkan av bebyggelsen där det har ansetts orimligt att riva bebyggelse för att anlägga de ekologiska kantzoner som skulle kunna förbättra vattenkvaliteten. Befintliga stadsmiljöer ses som ett allmänintresse av större vikt som kan vara skäl för ett mindre strängt kvalitetskrav avseende hydromorfologisk påverkan. Trots det mindre stränga kravet ska alltid bästa möjliga ekologiska status, som kan åstadkommas med rimliga åtgärder, uppnås i vattenförekomsten. Det får inte heller ske några försämringar i förhållande till den status som gällde vid tidpunkten för normsättningen. Kantzons ekologiska funktion är känslig och kan påverkas av ökad skuggning, tillkommande bebyggelse i närheten, minskad bredd, ny bro, förändrad dagvattenhantering med mera. Det största hotet mot den ekologiska funktionen bedöms vara eventuella

	stabiliserande åtgärder, inklusive stabilisering kopplat till höjning av marken för att möta planeringsnivåer. Släntstabiliteten mot ån är tillräcklig för befintliga förhållanden. Behov av åtgärder för att möjliggöra bebyggelse och allmän plats utreds inom ramen för arbetet med detaljplanen. Byggnader kommer troligen pålas. MKN luft: Miljöförvaltningens övergripande beräkningar av kvävedioxidhalterna i Göteborg visar att halterna inne i området, en bit från genomfartsgator, troligen ligger under gränsvärden för MKN. I ytterkanterna, särskilt Valhallagatan, kan det finnas risker som inte visar sig i den övergripande modellen. Miljöförvaltningen rekommenderar därför en luftkvalitetsutredning, kvävedioxid och partiklar, där en jämförelse görs mellan befintlig bebyggelse och detaljplanens bebyggelseförslag, för att visa de tillkommande byggnadernas effekt på luftföroreningshalten.
<Kompletterande information som är relevant för den enskilda planen.>	
2. Miljöproblem som är relevanta för planen	
Kan genomförandet av detaljplanen komma att orsaka miljöproblem eller förvärra redan existerande miljöproblem? Miljöproblem såväl inom som utanför detaljplaneområdet är relevanta att ta upp.	
2.1 Vilka miljöproblem finns inom eller i anslutning till detaljplaneområdet?	MKN vatten: Mölndalsån har måttlig ekologisk status. Kvalitetskravet är måttlig ekologisk status. Det lägre kravet är knutet till befintlig bebyggelse och minskar inte kraven att bibehålla och utveckla befintliga ekologiska kantzoner så som den inom planområdet. Se även 1 d. MKN luft: Miljöförvaltningens övergripande beräkningar av kvävedioxidhalterna i Göteborg visar att halterna inne i området, en bit från genomfartsgator, troligen ligger under gränsvärden för MKN. I ytterkanterna, särskilt Valhallagatan, kan det finnas risker som inte visar sig i den övergripande modellen. Buller: Området är utsatt för trafikbuller. Evenemang, främst konserter på Ullevi, utgör också bullerkällor men med utgångspunkt att det ska finnas plats för en arenaverksamhet i centrala staden har klagomål hittills inte lett till restriktioner. Valhalla IP är en konstgräsplan. Konstgräsplaner från vilka spridning av granulat (microplaster) sker till miljön utgör miljöfarlig verksamhet med stöd av 9 kap. 1 § miljöbalken, punkt ett eller två. Omfattningen av eventuellt läckage av microplaster från Valhalla IP har

	inte beskrivits eftersom planförslaget förutsätter att konstgräsplanen tas bort. Förorenad mark: Utifrån flygfoton och annan historik för området bedöms det finnas risk för föroreningar kopplade till asfaltering innan mitten av 1970-talet (tjärasfalt), okänt fyllnadsmaterial, eventuell tjuvtippning, eldning och kabelskalning i Burgårdsparken, bekämpningsmedel från när området användes för odling och PFAS från släckning med skum. Översiktliga undersökningar har visat att sedimenten i Mölndalsån är förorenade. Det går inte att utesluta spridning till planområdet via grundvatten av klorerade alifater från ett flertal riskobjekt i närområdet till planområdet.
2.2 Hur påverkar detaljplanen miljöproblemen? Positivt eller negativt? Varför?	MKN vatten: Det finns en risk att detaljplanens genomförande innebär en försämring av kantonens ekologiska funktion, tillfälligt under en kortare eller längre period, eller permanent. Se även fråga 1 d. MKN luft: Miljöförvaltningen rekommenderar en luftkvalitetsutredning, kvävedioxid och partiklar, där en jämförelse görs mellan befintlig bebyggelse och detaljplanens bebyggelseförslag, för att visa de tillkommande byggnadernas effekt på luftföroreningshalten. Teoretiskt kan tillkommande bebyggelse både förbättra och försämma luftkvaliteten på olika platser/gaturum inom planen. Buller: När ett bebyggelseförslag finns framme kan påverkan från trafikbuller studeras närmare. Bebyggelse kan ha en skärmande effekt. Eventuellt "bullerregn" mot planerade skol- och förskolegårdar mm behöver särskilt studeras. Buller från evenemang får idag accepteras inom området/närområdet men det är viktigt att ljudnivån inomhus i ny bebyggelse ligger inom gällande riktvärden. Eventuellt läckage av granulat från Valhalla IP:s konstgräsplan: Detaljplanen innebär att konstgräsplanen ersätts med bebyggelse. Förorenad mark: Ytterligare provtagning behövs. Beroende på föroreningshalt och planerad markanvändning kan detaljplanens genomförande innebära att markföroreningar behöver hanteras. Bedömningen i tidigt skede är att frågan vid behov kommer kunna hanteras genom att avhjälpande/sanering till MKM/KM som villkor för startbesked regleras i planen.
2.3 <Kompletterande information som är relevant för den enskilda planen.>	

3. Sannolika miljöeffekter och det påverkade områdets utmärkande egenskaper

Med miljöeffekter avses direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på:

1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, eller
6. andra delar av miljön.

Det påverkade områdets utmärkande egenskaper kan till exempel vara höga kultur- eller naturvärden. Utmärkande kan även vara områdets risk för översvämning eller förekomst av markföroreningar. Området som påverkas av en miljöeffekt behöver inte vara detsamma som planområdet.

3.1 Beskriv sannolika miljöeffekter på befolkning och människors hälsa.

Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?

Berg- och skogsområdet ingår i Burgårdsparken som är en av få grönytor för rekreation i ett större område i innerstaden. Tillsammans med Mölndalsåns blågröna stråk bildas en promenadslinga som dock delvis går längs trafikerad gata. Åstråket nyttjas flitigt för pendelcykel och promenader. I norra delen av planområdet finns en löparbana som kan nyttjas när serviceytorna som hör till Ullevi inte används för uppställning och/eller evenemang. Stängslen har dock en avhållande effekt på allmänheten. Valhalla IP nyttjas av flera fotbollsklubbar men är inte öppen för spontanidrott. Planområdet utmärks således av möjlighet till rekreation och vardagsmotion samt i viss mån idrottande.

Planförslaget innehåller ett nytt centralbad för Göteborg. Det nya badet kommer vara mer modernt än det äldre Valhallabadet och möjliggöra för fler grupper i befolkningen att öva simkunnighet samt motionssimma. Med två 50-metersbassänger kommer olika typer av mästerskap kunna hållas parallellt med motionssim och simskola. Miljöeffekterna på människors hälsa av badet bedöms som positiva och kommer många grupper till godo.

Planeringen har som utgångspunkt att Burgårdsparken och stråket längs Mölndalsån ska utvecklas med bättre tillgänglighet och fler vistelsekvaliteter. Miljöeffekterna på barns hälsa kan komma att påverkas positivt med en ny områdeslekplats. Miljöeffekterna på barns hälsa är

	även beroende av hur stora skolgårdar och förskolegårdar som kan tillskapas och/eller möjligheten till en samnyttjan av Burgårdsparken som fungerar för verksamheten i praktiken. Frågan om att ersätta Valhalla IP på annan plats utreds av kommunen men hanteras inte inom ramen för detaljplanen.
3.2 Beskriv sannolika miljöeffekter på djur- eller växtarter som är skyddade enligt MB 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	En naturvärdesinventering på fältnivå detalj enligt SIS-standard (199000:2014), en fågelinventering och en knölnateinventering har utförts under vår/sommar 2023. De främsta värdena i området är knutna till de ädellövsmiljöer som förekommer i anslutning till landeriet Katrinelund och Burgårdsparken, och dessa träd utgör värdekärnan i området genom deras grovlek, ålder och håligheter. Även Mölndalsån är att bedöma som värdefull ur ett naturvärdesperspektiv. Beskrivningen nedan gäller ett större inventeringsområde där även detaljplan för arenor och blandstad söder om Valhallagatan ingår. De flesta naturvärdena är knutna till det aktuella planområdet norr om Valhallagatan. 30 fågelarter, varav 8 kan anses vara naturvårdsintressanta genom respektive arts rödlistning, noterades. Mölndalsån och Burgårdsparken bedömdes ha naturvärdesklass 3 - påtagligt naturvärde. Mölndalsåns strandzon bedömdes ha naturvärdesklass 4 – visst naturvärde. De naturvårdsarter som identifierades under naturvärdesinventeringen var ask, skogsalm, liljekonvalj och pilblad. Ingen av arterna är fridlyst i Västra Götalands län. Skogsalm är akut hotad på grund av almsjukan. Provtagning och laboratorieodling under hösten 2023 har visat att almarna inom området har almsjukan. Tidigare (år 2000 – 2023) har även bäver, knölnate, dvärgpipistrell, nordfladdermus och vattenfladdermus rapporterats i Artportalen. Dessa arter är fridlysta. Knölnate inventerades i slutet av juni 2023 och observerades inte under inventeringen. Den senaste dokumenterade observationen av arten längs den inventerade sträckan gjordes 2012, då ett fåtal plantor noterades i höjd med Valhallabadet (Artportalen, 2023b). Totalt identifierades 17 alléer och tre stenmurar. Stenmurarna bedöms inte omfattas av de generella biotopskyddsbestämmelserna eftersom de befinner sig i skogsmiljöer.

	Under inventeringen kartlades 66 särskilt skyddsvärda träd av vilka 1 var ett jätteträd av ek, 3 var träd som bedöms vara över 200 år gamla, samt 62 hålträd med en diameter större än 40 cm. Sedan tidigare finns 2 ekar och en ask i artportalen, dessa står kvar. Miljöeffekter på områdets utmärkande egenskaper: I ett mindre område i sydöstra hörnet av Burgårdsparken, nordost om förskolan, finns ett bestånd av yngre almar. Det finns flera skäl att placera centralbadet här, bland annat grundläggning. Träden har provtagits och laboratorieodling visar att de har almsjukan. Träden bedöms därmed inte viktiga för den biologiska mångfalden. Skogsalm är rödlistad och akut hotad på grund av almsjukan. Stabiliseringsåtgärder och/eller flytt av kombinerad ledning längs Mölndalsån kan innebära negativ påverkan på särskilt skyddsvärda träd, främst hålträd, samt på andra naturvärden i ån och strandzonen. Om hänsyn visas till äldre grova träd, hålträd, äldre byggnader med omgivande kulturmiljö och grönstråket längs Mölndalsån samt att belysningen anpassas med hänsyn till fladdermöss bedöms inte fladdermöss behöva inventeras ytterligare. Biotopskyddade trädrader längs Valhallagatan, som ingår i södra detaljplanen, kan påverkas negativt av ombyggnad av gatan, både ändrad sektion och ändring av marknivå för att hantera skyfall och höga flöden i ån. Biotopskyddsdispens ska sökas för de biotopskyddade trädrader som behöver tas bort. Det bedöms finnas möjlighet att kompensera för Valhallagatans alléer med nya alléer i södra detaljplanen men även kompensation i norra detaljplanen kan bli aktuellt. Däremot finns inte möjlighet att inom området kompensera för att ta bort biotopskyddade trädrader i större omfattning. Fåglar bedöms inte påverkas negativt i större utsträckning så länge Burgårdsparkens ädellövsmiljö och växtligheten samt hålträden längs Mölndalsån bevaras. Genomförandet av stabilitetsåtgärder och bro över Mölndalsån, som eventuellt kan komma att ingå i detaljplanen, kan innebära en tillfällig störning för ån som vandringsväg och uppväxtområde för fisk samt livsmiljö och flygkorridor för vattenlevande fåglar.
3.3.1 Beskriv sannolika miljöeffekter på mark och jord. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Området utmärks av urberg i dagen i västra delen samt fyllnadsmaterial ovanpå lera i östra delen. Lerans maktighet uppskattas variera från 0–50 m. Leran är normalkonsoliderad inom området och anses därför vara mycket sättningskänslig.

	Tidigare mindre utredningar i området har visat att stabiliteten är tillfredsställande för befintlig situation. Vid förändring av förutsättningar i området såsom nybyggnation, schaktning, ändrade dräneringsförutsättningar, lastförändringar etc. ska stabilitetssituationen utredas. Utredning sker inom ramen för planarbetet. Markmiljö: se ovan under 2.1 och 2.2. Miljöeffekter på områdets utmärkande egenskaper: I tidigt skede bedöms byggnaderna kunna pågrundläggas till berg. Behovet av stabiliseringsåtgärder för allmän plats, och särskilt området mot ån, beror bland annat på hur området utformas och trafikeras. Kantzonen ska utformas med en minsta bredd på 13 m varav minst 6 m är ekologiskt funktionell kantzon. Utanför kantzonen kan det finnas anspråk på att trafikera någon del av sträckan med godstrafik vid behov. Marken kan komma att förses med högvattenskydd (mur/vall) alternativt höjas för att möta bebyggelse som anpassas till aktuella planeringsnivåer, höga flöden i Mölndalsån. Närmast bebyggelsen är det troligt att det behövs angöringsplatser för personbilar och för räddningstjänsten. Det kan även bli ytor för uteservering på allmän plats eller förgårdsmark. Marken kan komma att användas för fördröjning och rening av dagvatten.
3.3.2 Beskriv sannolika miljöeffekter på vatten. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Den ekologiskt funktionella kantzonen är en av få väl fungerande i norra delen av Mölndalsån och det finns därmed en stor känslighet för förlust av kantzonen och/eller dess ekologiska funktion. Kantzonsens ekologiska funktion är känslig och kan påverkas av ökad skuggning, tillkommande bebyggelse i närheten, minskad bredd, ny bro, förändrad dagvattenhantering, höjning av marken med mera. Det största hotet mot den ekologiska funktionen bedöms dock vara eventuella stabiliserande åtgärder. Släntstabiliteten mot ån är tillräcklig för befintliga förhållanden. Behov av åtgärder för att möjliggöra bebyggelse och allmän plats utreds inom ramen för arbetet med detaljplanen. Byggnader kommer troligen pålas. Dagvatten från del av området går idag i kombinerad ledning. Detaljplanens genomförande innebär att vattnet separeras så att mer dagvatten renas och fördröjs lokalt innan det släpps till Mölndalsån. Möjligheten att släppa vatten till ån begränsas av markavvattningsföretag. I den pågående dagvatten – och skyfallsutredningen för planprogrammet antas markavvattningsföretaget finnas kvar som en förutsättning.

	Planområdet kommer efter utbyggnad ha en liknande fördelning mellan naturmark och hårdgjorda ytor som det har idag. Påverkan på infiltrationsförhållanden och hur dagvatten ska fördröjas studeras närmare inom ramen för den pågående dagvatten- och skyfallsutredningen. Om det uppstår behov av schakt i anslutning till Mölndalsån finns risk för schakt i förorenade sediment. Om detta blir aktuellt kommer det att innebära krav på säkerhetsåtgärder med avseende på bland annat grumling reducerade åtgärder och hantering av förorenade sediment.
3.3.3 Beskriv sannolika miljöeffekter på luft. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Miljöförvaltningens övergripande beräkningar av kvävedioxidhalterna i Göteborg visar att halterna inne i området, en bit från genomfartsgator, troligen ligger under gränsvärden för MKN. I ytterkanterna, särskilt Valhallagatan, kan det finnas risker som inte visar sig i den övergripande modellen. Miljöförvaltningen rekommenderar därför en luftkvalitetsutredning, kvävedioxid och partiklar, där en jämförelse görs mellan befintlig bebyggelse och detaljplanens bebyggelseförslag, för att visa de tillkommande byggnadernas effekt på luftföroreningshalten. Teoretiskt kan tillkommande bebyggelse både förbättra och försämma luftkvaliteten på olika platser/gaturum inom planen. Planområdet utgörs idag delvis av parkeringsytor och mängden parkering, och biltrafik sammanhängande med denna, i området bedöms inte öka när planen genomförs. Däremot kan viss trafik så som hämta-lämna på skola/förskola öka.
3.3.4 Beskriv sannolika miljöeffekter på klimat. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Detaljplanen innebär en förtätning och fortsättning av pågående verksamheter i ett centralt läge som är väl försörjt med kollektivtrafik. Det befintliga Valhallabadet, som ligger utanför planområdet och ska ersättas inom planområdet, är mindre energieffektivt än det nya badet.
3.3.5 Beskriv sannolika miljöeffekter på landskap. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Planförslaget påverkar inte något kulturlandskap. Stadsbilden utmärks idag av stora inhägnade ytor och parkeringsytor samt det visuellt öppna sambandet mellan Burgårdsparken och Mölndalsån. Vyn från Burgårdsparken mot vattnet kommer förändras och delvis eller helt skymmas av tillkommande bebyggelse.
3.3.6 Beskriv sannolika miljöeffekter på bebyggelse och kulturmiljö. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Planområdet angränsar till Stora Katrinelund landeri som är byggnadsminne och bedöms ha ett värde för riksintresset för kulturmiljön, Stenstaden, som finns väster om Evenemangsområdet. Planområdet tangerar riksintresset för kulturmiljö, Gårda, som omfattar stråket längs Mölndalsån i sin geografiska utbredning.

	Detaljplanen innebär inte någon direkt påverkan på byggnadsminnet eller riksintressena, men kan innebära en indirekt påverkan i och med att byggnader och bebyggelsemiljöer kommer i ett förändrat sammanhang både vad gäller innehåll och skala. Detaljplanen innebär att förskolan vid Valhallagatan rivs. Pågående detaljplaner i närområdet är detaljplan för arenor och blandstad söder om Valhallagatan samt detaljplan för Svenska Mässan, nytt höghus vid Korsvägen. Tillsammans med den här aktuella detaljplanen kan kumulativa effekter på den omkringliggande kulturmiljön öka och påverka riksintresset för kulturmiljövård för Stenstaden, riksintresse för Gårda samt byggnadsminne landeriet Stora Katrinelund.
3.4 Beskriv sannolika miljöeffekter på hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Planområdet utmärks av stora parkeringsytor som nyttjas av omkringliggande verksamheter i ett större område. Detaljplanen innebär ett gott hushållande med centralt belägen mark. Planens innehåll stämmer väl med de behov som har pekats ut i området i översiktsplanen.
3.5 Beskriv sannolika miljöeffekter på annan hushållning med material, råvaror och energi. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Material som skulle kunna betraktas som råvaror (träd, berg) ingår i en parkmiljö i centrala staden och är inte aktuella att utvinna.
3.6 Beskriv sannolika miljöeffekter på andra delar av miljön. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	-
4. I vilken utsträckning går det att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna?	
4.1 Finns det sannolika negativa miljöeffekter?	Påverkan på hålträd och biotopskyddade alléer. Påverkan på biologisk mångfald – rödlistad skogsalm. Tillfällig störning för ån som vandringsväg och uppväxtområde för fisk samt livsmiljö och flygkorridor för vattenlevande fåglar. Försämring av ekologiskt funktionell kantzon, tillfälligt eller permanent. MKN vatten (ekologisk status).

	Indirekt och/eller kumulativ påverkan på riksintresset för kulturmiljön då byggnader och bebyggelsemiljöer kommer i ett förändrat sammanhang.
4.2 Går det att avhjälpa de negativa miljöeffekterna? Hur och i vilken utsträckning?	Påverkan på hålträd och biotopskyddade alléer bedöms kunna minskas genom planförslagets utformning samt i annat fall kompenseras inom planområdet. Almarnas hälsostatus var vid bedömningen okänd. Provtagning och laboratorietester har senare visat att de har almsjukan. Därmed har almarna ingen betydelse för den biologiska mångfalden. Tillfälliga störningar av ån bedöms kunna hanteras inom ramen för tillstånd för vattenverksamhet, exempelvis genom villkor om anpassad tidpunkt för arbeten i vattnet. Ny bro över Mölndalsån i Blekealléns förlängning kan komma att ingå i detaljplanen eller uppföras på gällande plan. Det krävs ett mer utvecklat planförslag samt mer underlag i form av olika utredningar för att bedöma detaljplanens påverkan på den ekologiskt funktionella kantzonen. I tidigt skede hanteras frågan genom att kanszonen ska få tillräckligt utrymme samt förbli orörd eller förbättras avseende ekologisk funktion, men det finns en risk att det ändå uppstår en negativ påverkan. Detaljplanens påverkan på riksintresset för kulturmiljövården behöver studeras för att avgöra om den utgör betydande miljöpåverkan. Påverkan kan minskas genom att viktiga synbilder analyseras och bebyggelsen anpassas. Möjligheten att minska påverkan begränsas av att centralbadet har fasta mått som bara går att anpassa till viss grad, samt att en viss volym av bostäder är önskvärt för att skapa trygghet i området över dygnet.

5. Har miljöeffekterna gränsöverskridande egenskaper?

Planens miljöeffekter påverkar inte annat land.

6. Hur omfattande blir miljöeffekterna om planen genomförs?

Ingen av de förväntade miljöeffekterna har en större omfattning. Påverkan på riksintresset och MKN vatten är dock avgörande planfrågor som bedöms kräva fördjupade konsekvensanalyser för att kunna avvägas.

7. Risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter

Innebär detaljplanens genomförande risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter?

Med risker för människors hälsa eller för miljön avses såväl akuta som långsiktiga effekter. Det kan även röra sig om kumulativa eller samlade effekter. Det ska röra sig om risker som beror på miljörelaterade problem, som exempelvis mark- och luftföroreningar.

Begreppet allvarliga olyckor innebär att det är ganska exceptionella situationer som ska beaktas.

Andra omständigheter kan till exempel vara extremt väder.

7.1 Vilka allvarliga olyckor kan inträffa?	Ej närhet till transportled farligt gods. Området tillförs inte nya utsläpps- eller olycksrisker utöver de som finns idag, snarare minskad risk med nyare teknik. Risk för utsläpp kopplat till städkemikalier och klor bedöms vara ringa. Marken inom föreslaget planområde bedöms vara möjlig att bebygga ur ett geotekniskt perspektiv, men vidare utredningar krävs.
7.2 Riskerar de allvarliga olyckorna att påverka människors hälsa negativt? Hur?	Någon risk för allvarliga olyckor har inte identifierats.
7.3 Riskerar de allvarliga olyckorna att påverka miljön negativt? Hur?	Någon risk för allvarliga olyckor har inte identifierats.
7.4 På vilket sätt kan området påverkas av extrema väder? Vilken påverkan får detta för människors hälsa eller miljön?	Översvåmningsrisk hanteras inom ramen för planarbetet. I tidigt skede är inriktningen att använda planeringsnivåer från TTÖP (färdigt golv +3,2, evakueringsstråk +2,8). För att få en bra anpassning till åståket och andra fasta höjder kan det bli aktuellt med avsteg från planeringsnivåerna och tekniskt skydd av bebyggelsen i vissa delar. Området bedöms inte ha svårt att hantera dagvatten och skyfall utifrån dagens situation.
7.5 Finns det andra omständigheter som kan riskera att påverka människors hälsa eller miljön negativt?	-
7.6 <Kompletterande information som är relevant för den enskilda planen.>	

8. Det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen.

Har det påverkade området speciella värden som kan påverkas och hur känsligt är området på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer och kultur- eller naturvärden? Det påverkade området innebär inte enbart detaljplaneområdet utan även området runt omkring som påverkas av detaljplanen.

8.1 Är området känsligt för intensiv markanvändning? På vilket sätt?	Området har känsliga delar i anslutning till Mölndalsån och vissa naturvärden i parken, samt en känslig omgivning med höga kulturmiljövärden. Området är därutöver inte känsligt för intensiv markanvändning avseende antal besökare och boende. Det centrala och kollaktivtrafiknära läget gör att området kan antas få en hög reseandel med kollektivtrafik och cykel.
8.2 Överskrids miljö kvalitetsnormer inom det påverkade området?	MKN vatten, ekologisk status: se fråga 1d. Området har en hög känslighet avseende påverkan på Mölndalsåns kantzon och dess ekologiska funktion.
8.3 Är området känsligt på grund av kulturvärden inom området? Påverkas deras betydelse eller blir de mer sårbara?	Området är känsligt på grund av närheten till riksintresset för kulturmiljövärden, Göteborgs innerstad Stenstaden och Gårda. Landeriet Stora Katrinelund är byggnadsminne och ligger i direkt anslutning till planområdet. Det bedöms finnas risk för indirekt påverkan på riksintressena i och med att sammanhanget runt dem och vyerna mot dem förändras.
8.4 Har naturen i området utmärkande egenskaper? Finns det risk att deras värden minskar eller att de blir mer sårbara?	Naturvärden är främst kopplade till Mölndalsån och till ädellövsmiljöer med stora gamla träd och hålträd längs ån och i Burkgårdsparken. I aktuella skisser minskar parkens yta i sydöstra delen och kan komma att kompenseras på annan mark, vilket kan påverka träd. Träd och trädrader kan även komma att påverkas av höjning av mark och ombyggnad av gata, samt eventuellt av ledningsflytt i åstråket. Mölndalsån kan även komma att påverkas i sin kantzon samt i vattenbrynet, av skuggning samt av åtgärder för planens genomförande. Se även fråga 1 d.
8.5 <Kompletterande information som är relevant för den enskilda planen.>	

9. Påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Påverkar detaljplanens genomförande områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt?

Det kan till exempel röra sig om Natura 2000-områden, världsarv, naturreservat, strandskyddade områden, nationalparker, vattenskyddsområden, kulturresevat eller biotopskyddade områden.

9.1 Påverkas områden eller natur som har erkänd skyddsstatus enligt EU? Om ja, på vilket sätt?	Planförslaget påverkar inte något Natura 2000-område. Åtgärder och verksamheter som möjliggörs av detaljplanen kräver inte tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.
9.2 Påverkas områden eller natur som har erkänd nationell skyddsstatus? Om ja, på vilket sätt?	Planförslaget påverkar trädrader som bedöms kunna utgöra biotopskyddade alléer. I övrigt påverkas inte några områden med erkänd nationell skyddsstatus. Området är inte strandskyddat idag. När gällande

	detaljplaner ersätts med ny plan inträder strandskydd till 100 m från Mölndalsåns strandlinje och behöver upphävas i detaljplanen för att möjliggöra bebyggelse och andra åtgärder som krävs för detaljplanens genomförande. Kommunen bedömer att det finns särskilda skäl att upphäva strandskyddet.
9.3 Påverkas områden eller natur som har erkänd internationell skyddsstatus? Om ja, på vilket sätt?	Planförslaget bedöms inte påverka ramsområdet Nordre älvs estuarium.
9.4 <Kompletterande information som är relevant för den enskilda planen.>	

Detaljplanen medger ianspråktagande för Göteborgs Stads nya centralbad. Kommunen bedömer att centralbadet kan likställas med ”ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt” (PBL 4 kap. 34 § andra stycket), för vilka undersökningens omfattning regleras i Plan- och bygglagen (PBL 2010:900), 5 kap. 11 a § andra stycket.

Prop. 2020/21:174 s 34 angående vad som avses med ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt:

”Projekt med liknande egenskaper som parkeringsanläggningar och köpcentrum. Det kan exempelvis gälla bussgarage eller tågdepåer, som inte är uttryckligen angivna i MKB-direktivet men som har liknande egenskaper som parkeringsanläggningar.

Byggprojekt som bostadsbebyggelse, sjukhus, universitet, idrottsarenor, biografer, teatrar, konserthallar och kulturcentrum. Den underliggande principen är att alla dessa projekt är av urban karaktär och att de kan ha en liknande påverkan på miljön.”

Bedömning av om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan har därför, utöver checklista 1, även utgått från checklista 2.

Checklista 2 – utgår från Miljöbedömningsförordningen (2017:966) 10 § 1-3 och 11-13 §§

1. Verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper

Kan verksamheten eller åtgärden antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av sina utmärkande egenskaper? I fråga om verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper ska särskild hänsyn tas till:

1. verksamhetens eller åtgärdens omfattning och utformning,	Centralbad för träning, tävling och motion. Ett fotavtryck om ca 14 000 kvm (28 000 BTA), 1 miljon besökare per år.
2. hur verksamheten eller åtgärden bidrar till kumulativa miljöeffekter	Söder om planområdet pågår planläggning för ny arena som ska ersätta Scandinavium, samt annex,

tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas,	gemensam logistiklösning ihop med Svenska mässan mm. De befinner sig i detaljplaneskedet. Verksamheterna är inte tillståndspliktiga. Åtgärder i byggskedet kan vara tillståndspliktiga. Sammantaget bildas ett större besöksmål. Det kollektivtrafiknära läget samt målstyrd planering för en låg andel resor med bil gör att det större antalet besökare inte bedöms generera ett väsentligt högre antal resor med personbil till området. Stabiliseringsåtgärder samt ny närliggande bebyggelse som kan ha en negativ effekt på Mölndalsåns ekologiskt funktionella kantzon kan bli ett resultat både av centralbadet och av den nya arenan, dvs det finns en risk för kumulativa effekter. Det kan även uppstå kumulativa effekter på riksintresset för kulturmiljövården, då båda verksamheterna kräver stora byggnadsvolymer med delvis fasta mått som begränsar i vilken grad byggnaderna kan anpassas till platsen.
3. verksamhetens eller åtgärdens användning av mark, jord, vatten, biologisk mångfald, andra naturtillgångar och fysisk miljö i övrigt,	Verksamheten utmärks av ett stort fotavtryck, ca 14 000 kvm. Den mark som tas i anspråk är till stor del parkering och konstgräsplan, men även en mindre yta som idag är parkmark i bra läge i Burgårdsparken. Verksamheten använder vatten från VA-ledningsnätet, ca 30 liter per besökare och år, dvs 30 x 1 miljon besökare. När bassänger mm är fyllda innehåller anläggningen ca 10 000 – 12 000 m³ vatten (tidig uppskattning). Verksamheten använder el, fjärrvärme och fjärrkyla. Uppskattas ha halverad elförbrukning jämfört med Valhalla, trots att centralbadet är dubbelt så stort.
4. det avfall och andra förväntade restprodukter som verksamheten eller åtgärden ger upphov till,	Det använda badvattnet renas men innehåller ändå lite klor. Det släpps ut på spillvattennätet. Det ställs höga miljökrav på de städkemikalier som används.
5. föroreningar och störningar från verksamheten eller åtgärden,	Verksamheten kan ge upphov till buller från fläktar och annan teknik. Ventilation med låga halter klor vilket har tydlig lukt, dock minskar koncentrationen snabbt när den kommer ut och blandas med luft. Centralbadet bedöms inte bidra till en stor ökning av biltrafik och gods till området. Motsvarande verksamhet (Valhallabadet) finns i området idag men det nya badet är betydligt större.
6. sannolikheten för allvarliga olyckor som är relevanta för den aktuella verksamheten eller åtgärden, och	Verksamheten hanterar städkemikalier och städmaskiner och har en intern reningsanläggning. Dagens krav kring kemikalier, hanteringen av dessa samt skyddsåtgärder för att minska risker och hantera nödlägen är stor, vilket bör innebära att risken för

	olyckor är liten. Eventuella olyckor som skulle kunna ske bedöms inte vara allvarliga.
7. risker för människors hälsa.	Centralbadet bedöms inte utgöra risk för människors hälsa i miljöbalkens mening. Allmänt bassängbad ligger under miljöförvaltningens tillsyn.

2. Verksamhetens eller åtgärdens lokalisering

Kan verksamheten eller åtgärden antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av sin lokalisering? I fråga om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering ska särskild hänsyn tas till:

1. pågående eller tillåten markanvändning	Den mark som tas i anspråk för verksamheten (centralbadet) är till stor del parkering och konstgräsplan, men även en mindre yta som idag är parkmark i Burgårdsparken.
2. de naturresurser som finns i det område som kan antas bli påverkat och deras relativa förekomst, tillgänglighet, kvalitet och förnyelseförmåga i området,	Inom området finns material som skulle kunna betraktas som råvaror (träd, berg). Dessa ingår i en parkmiljö i centrala staden och är inte aktuella att utvinna som råvaror.
3. naturresursernas, naturmiljöns och kulturmiljöns tålighet i det område som kan antas bli påverkat, med särskild uppmärksamhet på påverkan som avser a) ett stort opåverkat område, b) en våtmark, ett strandområde eller en älvmyrning, c) ett kustområde eller en marin miljö, d) ett bergs- eller skogsområde, e) ett betydelsefullt kulturlandskap, f) ett tätbefolkat område, g) en nationalpark, ett naturreservat, ett kulturresevat eller ett annat område som är skyddat enligt 7 kap. miljöbalken, h) ett område eller en byggnad som skyddas enligt 2-4 kap. kulturmiljölagen (1988:950), förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen m.m. eller plan- och bygglagen (2010:900), i) ett sådant område som är upptaget på världsarvslistan i enlighet med Unescos konvention av den 16 november 1972 om skydd för världens kultur- och naturarv, eller j) ett område där miljökvalitetsnormer inte följs eller riskerar att inte kunna följas.	a) ej relevant b) Den ekologiskt funktionella kantzonen är en av få väl fungerande i norra delen av Mölndalsån och det finns därmed en stor känslighet för förlust av kantzonen och/eller dess ekologiska funktion. Centralbadets lokalisering kan, i vissa av de alternativ som studeras, påverka kantzonen indirekt genom att badet tar mycket plats i området innanför kantzonen. c) ej relevant d) Berg- och skogsområdet ingår i Burgårdsparken som är en av få grönytor för rekreation i ett större område i innerstaden. Områdets ringa storlek och avstånd till andra skogsområden gör att det har en mindre betydelse för djur- och växtliv och dess spridning. Naturvärden är främst kopplade till ädellövsmiljöer med stora gamla träd och hålträd. Del av område med naturvärdesklass 3 – påtagligt värde – kan komma att påverkas av centralbadets lokalisering. Anledningen till att badet delvis kan komma att placeras i parken är dels för att inordna det i en lämplig struktur som kopplar mot omgivningen, dels att närhet till fast berg är fördelaktigt för grundläggning av den tunga volymen. e) ej relevant f) området ligger inom tätbefolkat område. Delarna som utgör naturmiljö nyttjas frekvent av besökare, boende och arbetande i närområdet, av skolor och förskolor samt för passage genom området. g) Planområdet är inte skyddat idag och har inte varit skyddat historiskt. Vid planläggning inträder

	strandskydd till 100 m från Mölndalsåns strandlinje och behöver upphävas för detaljplanens exploatering mm. Planläggningen kan innebära att naturmiljö som tidigare inte har varit strandskyddad blir strandskyddad. h) Byggnadsminnet Stora Katrinelunds landeri angränsar till planområdet. Centralbadet ska placeras vid Valhallagatan eller i ett läge något indraget från Valhallagatan (förgårdsmark eller torg). Avståndet mellan gatan och byggnadsminnets avgränsning söderut är ca 300 m. Därmed finns förutsättningar för att badet inte placeras i anslutning till byggnadsminnet. Trafik till och från badet och övrig bebyggelse norr om Valhallagatan kan komma att ledas ut mot Levgrensvägen över yta som idag är parkmark inom detaljplan II-4209 där Landeriet ingår. i) ej relevant j) Mölndalsåns ekologiska status klassas som måttlig. Eftersom området påverkas av befintlig tätortsbebyggelse finns inte krav på att uppnå god status. Den ekologiskt funktionella kantzonen i området är en av få i området och känslig för påverkan. Kantzonens ekologiska funktion behöver bevaras och utvecklas för att planen ska bidra till förbättring eller ej försämring av MKN vatten.
--	---

3. De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper

Med miljöeffekter avses direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på

1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, eller
6. andra delar av miljön.

Kan verksamheten eller åtgärden antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper? I fråga om de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper ska särskild hänsyn tas till:

1. effekternas storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet,

Det är möjligt att centralbadet beroende på placering orsakar miljöeffekter på MKN vatten (ekologisk status, Mölndalsåns ekologiskt funktionella kantzon). Eftersom effekterna varierar beroende på planförslagets utformning är det svårt att uppskatta effekternas storlek och utbredning i tidigt skede. Effekterna kan vara av

	medel komplexitet då de avser påverkan på land, i vatten, svämplan mm och kan skilja sig åt längs sträckan. Det är även möjligt att centralbadet orsakar miljöeffekter på riksintresset för kulturmiljövården. Bedömning av eventuell påverkan och hur den kan avhjälpas ska studeras inom ramen för detaljplanearbetet. Effekterna kan ha en viss komplexitet. Centralbadets placering kan påverka ett område med skogsalm (rödlistad, akut hotad). Almarna har provtagits under hösten 2023. Laboratorieodling visar att almarna har almsjukan. Därmed har de ingen betydelse för den biologiska mångfalden.
2. sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är,	Sannolikheten för att det uppkommer miljöeffekter är olika beroende på hur Centralbadet placeras mm. Effekter på MKN vatten kan vara reversibla, det vill säga att den ekologiska funktionen kan återställas, om det finns tillräckliga ytor mot ån och åkanten inte måste utformas på annat sätt t.ex. av stabilitetsskäl. Effekter på riksintresset för kulturmiljövården är inte reversibla. Effekter på biologisk mångfald, skogsalm, är inte reversibla. Dock har almarna visat sig vara utan betydelse för den biologiska mångfalden, se fråga 3.1 ovan.
3. hur gränsöverskridande effekterna är,	Miljöeffekterna bedöms inte påverka annat land.
4. effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas, och	Miljöeffekter på riksintresset för kulturmiljövården kan vara möjliga, främst i kombination med effekter från verksamheter som planläggs i andra pågående detaljplaner. Det kan även uppstå kumulativa effekter på MKN vatten – ekologisk status, då den ekologiskt funktionella kantzonen till Mölndalsån även kan påverkas av arenan som planeras parallellt i en annan detaljplan söder om Valhallagatan. Ingen av verksamheterna kräver tillstånd eller anmälan.
5. möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.	Miljöeffekter på MKN vatten samt riksintresset för kulturmiljövården bedöms kunna begränsas genom anpassningar under planarbetet. Centralbadets stora och delvis fasta volymer utgör en svårighet och begränsning för anpassningarna.
Vid bedömningen ska hänsyn tas till allmänhetens behov av information.	Allmänhetens behov av information bedöms tillgodoses i planprocessen med utökat förfarande.

Sammanvägd bedömning

Sammanvägd bedömning tar hänsyn till enskilda omständigheter som har framkommit vid identifieringen, kumulativa effekter som uppstår när flera omständigheter läggs ihop, och planens påverkan i förhållande till platsens känslighet. Betydande negativ påverkan kan inte vägas upp av annan positiv påverkan.

Frågorna nedan är ett stöd för sammanvägningen.

- Hur ser platsens känslighet ut med hänsyn till befintliga värden och miljöproblem?
- Vilka, och hur stora, är miljöeffekterna av planen om den genomförs?
- Har några omständigheter identifierats som var för sig innebär att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan?
- Ger planens effekter + effekter av befintliga förhållanden sammanlagt en betydande påverkan?
- Ger planen flera begränsade effekter som tillsammans är betydande?
- Ger planens effekter + andra aktuella planers effekter sammanlagt en betydande påverkan?

Om identifieringen omfattar checklista 2 ska miljöpåverkan från den bedömda verksamheten eller åtgärden inkluderas i frågeställningarna ovan.

Platsen är känslig på grund av problem med vattenkvalitet Mölndalsån och närhet till riksintresset för kulturmiljövården. Känslighet på grund av rödlistad och akut hotad art (skogsalm)*.

Miljöeffekterna av planen om den genomförs:

- Negativa miljöeffekter på MKN vatten.
- Påverkan på riksintresset för kulturmiljövården.
- Minskning av biologisk mångfald (skogsalm)*

Påverkan på MKN vatten och riksintresset för kulturmiljövården kan var för sig innebära att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Planens effekter och effekter av befintliga förhållanden riskerar att sammanlagt ge en betydande påverkan.

Planen ger inte flera begränsade effekter som tillsammans är betydande.

Planens effekter och andra aktuella planers effekter riskerar att sammanlagt ge en betydande påverkan.

Den utökade bedömningen av centralbadets miljöeffekter (checklista 2 ovan) har inte identifierat någon betydande miljöpåverkan som är särskilt knuten till verksamheten, utöver att verksamheten utgör en stor byggnadsvolym med delvis fasta mått och därmed är svår att anpassa till den känsliga platsen.

*) Almarnas hälsostatus var okänd då bedömningen gjordes och därför förutsattes de vara friska. Senare provtagning har visat att de är sjuka i almsjukan.

Redovisning och motivering

Nedan redovisas och motiveras kommunens bedömning inför undersökningssamrådet, eller inför särskilt beslut om undersökningssamråd inte behöver genomföras på grund av att planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan.

Bedömningen kan komma att uppdateras efter undersökningssamrådet eller i planarbetet. Aktuell bedömning redovisas i planbeskrivningen i respektive skede.

Kommunen har genomfört en undersökning om betydande miljöpåverkan enligt PBL 5 kap. 11 § och Miljöbalken (MB) 6 kap. 6 § för aktuell detaljplan. Bedömningen har utgått från kriterierna i Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) 5 §. Eftersom detaljplanen innebär att planområdet får tas i anspråk för att anlägga centralbad, som kan betraktas som "något annat stadsbyggnadsprojekt" (PBL 4 kap. 34 § andra stycket) har bedömningen i fråga om verksamheten även utgått från Miljöbedömningsförordningen 10 § punkt 1-3 samt 11-13 §§.

Kommunen bedömer att ett genomförande av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen är gjord i ett tidigt skede och visar på en risk och inte på den färdiga detaljplanens miljöpåverkan.

Något undersökningssamråd med länsstyrelsen har inte hållits eftersom kommunen redan i identifieringen av omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan kommit fram till att detaljplanen ska miljöbedömas.

Detaljplaneförslaget medger centralbad och blandstad i evenemangsområdet. Platsens känslighet är främst kopplad till närheten till Mölndalsån, som har måttlig ekologisk status, närhet till riksintresset för kulturmiljövården, Gårda och stenstaden, samt påverkan på rödlistad art.

Detaljplanen innebär att områden som idag används för parkering, konstgräsplan och uppställningsyta omvandlas till kvarterstad och en badanläggning vars fotavtryck är ca 14 000 kvm BTA i tidigt skede av planeringen.

Kommunens ställningstagande grundar sig bland annat på bedömningen att ett genomförande av detaljplanen:

- Inte påverkar något Natura 2000-område och därmed inte kräver tillstånd enligt MB 7 kap. 28 §.
- Inte bedöms negativt påverka möjligheterna att uppfylla nationella och regionala miljömål.
- Bedöms kunna ge upphov till en betydande miljöpåverkan på biologisk mångfald, vattenkvalitet och riksintresset för kulturmiljövården.
- Inte ger upphov till betydande risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter.
- Kan bidra till att miljö kvalitetsnormer för vatten överskrids.
- Inte påtagligt påverkar några övriga områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell skyddsstatus, till exempel andra riksintressen eller naturreservat. Området är inte strandskyddat men strandskyddet inträder till 100 m från Mölndalsån vid planläggning och behöver upphävas för att möjliggöra exploatering.
- De sannolika miljöeffekterna kan minskas genom åtgärder som arbetas in i detaljplanen eller exploateringsavtalet.
- Det som talar för att centralbadet kan innebära en betydande miljöpåverkan är främst att det har fasta mått och utifrån det är svårt att anpassa för att avhjälpa miljöeffekter som uppstår på grund av platsens känslighet. Den utökade undersökningen enligt Miljöbedömningsförordningen 10 § punkt 1-3 samt 11-13 §§ har inte identifierat några ytterligare omständigheter som talar för att centralbadet i sig medför en betydande miljöpåverkan.

Bedömningen är utförd av

Anna Starck, 2023-09-22

Planarkitekt

Medverkande i bedömningen

Ivana Markovic, 2023-09-22

Planarkitekt

Steg 2 – Undersökningssamråd

Kommunen har redan i identifieringen kommit fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras. Det innebär att undersökningssamråd inte behöver hållas (MB 6 kap 6 § punkt 2.).

Steg 3 – Särskilt beslut i frågan om betydande miljöpåverkan

Kommunen finner att detaljplanens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. De främsta skälen till bedömningen är att detaljplanens genomförande bedöms kunna ge upphov till en betydande miljöpåverkan på biologisk mångfald, vattenkvalitet och riksintresset för kulturmiljövården.

Särskilt beslutet i frågan om betydande miljöpåverkan har fattats 2023-09-22 enligt delegationsordning. Beslutet samt motivering inarbetas i planhandlingarna och blir en del av beslutsunderlaget inför beslut om samråd. Detaljplanen ska miljöbedömas.

Revideringar efter särskilt beslut

Kommunen har, efter att det särskilda beslutet fattades, genomfört en provtagning och laboratorieanalys av skogsalmarna i området. Samtliga levande almar är smittade med almsjukan. Därmed är inte betydande miljöpåverkan på biologisk mångfald med i kommunens förslag till avgränsning av MKB. För att göra denna rapport till ett tydligt underlag för avgränsningssamråd har checklistorna under steg 1 reviderats i enlighet med nya fakta.